

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/36/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123241258
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Konštiaková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:4123241258.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Konštiakovej a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v spore žalobcu: A DONASTAV s.r.o., so sídlom 949 01 Nitra, Farská 12, IČO: 44 067 909, zast.: JUDr. Eva Hlaváčová, advokátka, so sídlom 949 01 Nitra, Farská 12, IČO: 50 650 190, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX C. XXX, D. E. XX, F., zast.: JUDr. Henrieta Danišová, advokátka, so sídlom, Janka Alexyho 7, Bratislava, IČO: 17 448 565, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 18C/111/2023-110 zo dňa 20. februára 2025, a o návrhu žalobcu, aby do konania na miesto žalobcu vstúpila obchodná spoločnosť ARCHAS, s.r.o., takto

rozhodol:

I. Odvolací súd **n e v y h o v u j e** návrhu žalobcu, aby do konania na miesto žalobcu vstúpila obchodná spoločnosť ARCHAS, s.r.o., so sídlom Farská 12, 949 01 Nitra, IČO: 48 189 031, zastúpená: JUDr. Eva Hlaváčová, advokátka so sídlom Nitra, Farská 12, IČO: 50 650 190.

II. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol, zamietol aj návrh na prerušenie konania a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil poukazom na § 137 písm. c) CSP, § 37 ods. 1, § 39, § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zamietnutie návrhu na prerušenie konania odôvodnil poukazom na § 164 CSP, pri rozhodovaní použil aj ustanovenia § 153, § 154 CSP a o náhrade trov konania rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa prostredníctvom právneho zástupcu podanou žalobou zo dňa 30.05.2022 domáhal určenia neúčinnosti právneho úkonu. Konanie je vedené pod sp. zn. 18C/56/2022. Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu navrhol v danom spore v zmysle 139 CSP rozšíriť žalobný návrh, resp. ho doplnil o eventuálny petit nasledovne "A. B. - žalovaný v 2. rade, ktorého žiadal pribrať do konania, je vlastníkom sporných nehnuteľností, pretože okolnosti prevodu vlastníctva na žalovaného v I. rade G. H. I. nasvedčujú, že predmetný právny úkon môže byť absolútne neplatný." Navrhovaný eventuálny určovací petit môže byť praktickejšim riešením, ktorým by sa určilo, že žalovaný v 2.rade A. B. je výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností. Pokiaľ išlo o otázku absolútnej neplatnosti predmetného právneho úkonu, bolo na súde, aby si túto právnu otázku vyriešil formou prejudiciálneho preskúmania. Účelom prevodu vlastníctva na G. H. I. zo strany žalovaného A. B. bolo zmariť prípadnú možnosť náhrady škody žalobcu v trestnom konaní č.k. 2T/71/2015 vedenej na Okresnom súde Nitra voči žalovanému v postavení obžalovaného. Konanie žalovaného, na základe

ktorého došlo k prevodu vlastníctva sporných nehnuteľností, prišlo v čase trestného konania na súde prvého stupňa okamžite po tom, ako zaniklo neodkladné opatrenie viažuce sa na predchádzajúci súdny spor o určenie vlastníckeho práva vedeného v totožnom senáte na Okresnom súde Nitra. Navyše, kúpna cena nebola žalovanému v 2.rade A. B. nikdy zaplatená, hoci sa jedná o odplatný prevod. Právne úkony postihnuté absolútnou neplatnosťou nemajú za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností. Absolútna neplatnosť nastáva priamo zo zákona (ex lege) a pôsobí od začiatku (ex tunc) a voči každému, pričom každý s naliehavým právnym záujmom sa môže tejto absolútnej neplatnosti domáhať súdnou alebo mimosúdnou cestou. Toto právo sa nepremičuje, ani nezaniká, nakoľko následky takéhoto úkonu nenastanú a to ani dodatočným schválením a ani odpadnutím vady prejavu vôle. Súd je povinný na takúto neplatnosť prihliadať a vyvodiť z nej dôsledky aj bez návrhu účastníka. Právny úkon musí byť dovolený, t.j. nesmie svojim obsahom alebo účelom v rozpore so zákonom (contra legem), teda obchádzať zákon (in fraudem legis) ani byť v rozpore s dobými mravmi (contra bonos mores). Pretože však konštatovanie, že slobodne, vážne a určito urobený právny úkon je z dôvodu nedovolenosti absolútne neplatný a je vo svojej podstate hrubým zásahom do zmluvnej autonómie strán, bolo potrebné neplatnosť podľa §-u 39 Občianskeho zákonníka vykladať reštriktívne.

3. Súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 14.11.2023 uznesením rozhodol o vylúčení žaloby o určenie, že žalovaný v 2. rade A. B. je výlučným vlastníkom nehnuteľností v obci Čeladice, okres Nitra, zapísané na LV číslo XXXX, pre kat úž Čeladice na samostatné konanie, ktoré sa vedie pod sp. zn. 18C/111/2023. Následne súd prvej inštancie posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty právneho zástupcu žalobcu a právneho zástupcu žalovaného, vypočul žalovaného a oboznámil sa s listinami, ktoré strany sporu predložili, ako i s obsahom spisu 18C/56/2022 (ESS), 16C/22/2022, rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 2T/1/2015, pričom dokazovanie čítaním a oboznámením obsahu ostatných listinných dôkazov nevykonal, pretože boli protistrane doručené a zistil nasledovný skutkový stav:

3.1. Žalobca sa v spore sp. zn. 18C/56/2022 žalobou domáhal vyslovenia neúčinnosti právneho úkonu, že právny úkon Zmluva o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam uzavretá medzi žalovaným G. H. I. a A. B., ktorým došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v obci Čeladice, okres F., ktorú sú zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. C. parc. C-KN č. 188/1 - záhrada o výmere 235 m², parc. C-KN č. 188/2 - záhrada o výmere 234 m², parc. C-KN č. 188/4 - záhrada o výmere 231 m², parc. C-KN č. 188/9 - zast. plocha a nádvorie o výmere 49 m², spolu so stavbou rodinného domu A. C. XXX, parc. C-KN č. 188/10 - zast. plocha a nádvorie o výmere 49 m², spolu so stavbou rodinného súpisné číslo 383, je voči žalobcovi neúčinný. Súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom č.k.18C/56/2022-708 zo dňa 27.05.2024 tak, že žalobu zamietol, voči rozhodnutiu bolo podané odvolanie. Konanie nie je právoplatne skončené.

3.2. Žalobca žiadal v súlade s § 139 CSP rozšíriť žalobný návrh, resp. ho doplnil o eventuálny petit nasledovne: A. B. - žalovaný v 2. rade je vlastníkom sporných nehnuteľností, pretože okolnosti prevodu vlastníctva na žalovaného v I. rade G. H. I. nasvedčujú, že predmetný právny úkon môže byť absolútne neplatný." Žalobca mal za to, že práve navrhovaný eventuálny určovací petit môže byť praktickejším riešením, ktorým by sa určilo, že žalovaný v 2.rade A. B. je výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností. Pokiaľ išlo o otázku absolútnej neplatnosti predmetného právneho úkonu, bolo na súde, aby si túto právnu otázku vyriešil formou prejudiciálneho preskúmania. S poukazom na uvedené žiadal, aby súd uznesením vyslovil súhlas s navrhnutou zmenou žaloby a zároveň aby na strane žalovaných pribral do konania žalovaného v 2. rade A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX, C., 951 03, občan SR. Súd predmetný návrh vylúčil na samostatné konanie.

3.3. Z pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 16C/22/2022 bolo zrejmé, že bola podaná dňa 28.03.2022 žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam - dvojdomom nachádzajúcich sa v k.ú. C. zapísaných v LV č. XX označených ako: rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parc. č.188/14, rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parc. č.188/12, rodinný dom so súpisným číslom XXX, postavený na parc. č. 188/10, rodinný dom so súpisným číslom XXX, postavený na parc. č. 188/9. Zároveň v danej veci bol podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Súd uznesením č.k. 16C/22/2022-48 zo dňa 26.04.2022 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a konanie zastavil. Zároveň rozhodol aj o trovách konania. Voči rozhodnutiu bolo podané odvolanie dňa 24.05.2022, Krajský súd v Nitre ako súd odvolací napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd rozhodol uznesením č.k. 16C/22/2022-164 zo dňa

03.11.2022 tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol a konanie v celom rozsahu zastavil. Vzhľadom k tomu, že žalovaný previedol uvedenú časť nehnuteľného majetku na G. H. I. počas konania, žalobca vzal z týchto dôvodov žalobu späť v časti určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnému majetku nachádzajúcemu sa v kat. úz. C. : - rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parc. č. 188/12, rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parc.č. 188/10, rodinný dom so súpisným číslom 386 postavený na parc.č. 188/9 a žiadal konanie v tejto časti zastaviť. Naďalej sa domáhal žalobou určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a to k rodinnému domu so súpisným číslom 381 spolu s parc. č. 188/14 zast. plochy a nádvoria. Súd konanie zastavil z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby a z dôvodu prekážky res iudicata vo vzťahu k rodinnému domu so súp. č. XXX, postavený na parc. č. 188/14, ktorý zostal po späťvzatiach predmetom konania. Voči uzneseniu bolo podané odvolanie, Krajský súd v Nitre ako súd odvolací, napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 07.02.2023. Voči uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/7/2023, zo dňa 24.01.2023 v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 16C/22/2022 zo dňa 03.11.2022 bolo podané dovolanie. Najvyšší súd uznesením č.k. 6Cdo/114/2023 zo dňa 24.01.2024 dovolanie žalobcu odmietol. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 21.02.2024.

3.4. Na základe obžaloby prebieha na Okresnom súde Nitra konanie vo veci sp. zn. 2T/1/2015, žalobca je v pozícii poškodeného, žalovaný je obžalovaný. Vo veci bolo dňa 04.11.2024 rozhodnuté rozsudkom č.k. 2T/1/2015 tak, že obžalovaný A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX bol uznaný vinným, že v období od 01.06.2008 do 31.05.2009 potom, čo mu bolo konateľom spoločnosti ADONA-CONSTRUKT, s.r.o. Nitra, Farská 12, IČO: 44 067 909 (ďalej len "ADONA - CONSTRUKT") v priebehu mesiaca marec 2008 zriadené dispozičné oprávnenie k účtu tejto obchodnej spoločnosti č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vedený vo J., K.. Bratislava, pobočka Nitra, a potom, čo s ním spoločnosť ADONA-CONSTRUKT zastúpená konateľom spoločnosti Roderikom Rezníčkom (toho času L. K.) uzatvorila na základe pracovnej zmluvy zo dňa 14.05.2008 pracovný pomer na dobu neurčitú s dňom nástupu do práce 01.06.2008 na funkciu riaditeľa (vedúceho zamestnanca), pričom pracovný pomer A. B. okamžite skončil dňa 05.08.2009 (výkon práce v spoločnosti ADONA - CONSTRUKT však fakticky ukončil najneskôr dňa 31.05.2009), opakovane vykonal vo VÚB, a.s. Bratislava, na pobočkách v Nitre, vo Vrábľoch a v Bratislave hotovostné výbery peňažných prostriedkov z účtu spoločnosti ADONA-CONSTRUKT č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vedený vo J., K.. Bratislava, hoci bol oprávnený uvedené peňažné prostriedky použiť výlučne na účely úhrady nákladov spojených s činnosťou spoločnosti ADONA-CONSTRUKT, najmä na úhradu prijatých faktúr za dodaný materiál a služby súvisiace s realizáciou stavieb a ich rekonštrukcií, v rozpore so svojimi povinnosťami riadne hospodáriť s prostriedkami, ktoré mu zveril zamestnávateľ spoločnosť ADONA-CONSTRUKT, resp. chrániť majetok zamestnávateľa pred zneužitím a nekonať v rozpore s oprávnenými záujmami tohto zamestnávateľa, ktoré mu vyplývali z bodu 8. pracovnej zmluvy uzatvorenej dňa 14.05.2008, ako aj z ustanovení § 81 písmeno e), § 82 písmeno f) a § 178 odsek 1 Zákonníka práce. Použil časť peňažných prostriedkov pôvodne vybraných z účtu spoločnosti ADONA- CONSTRUKT na nezistené účely, bez preukázania ich použitia zodpovedajúcimi účtovnými dokladmi, ktoré by nasvedčovali záveru, že peňažné prostriedky vynaložil v záujme a na prospech tejto obchodnej spoločnosti, v dôsledku tohto konania obžalovaného došlo k neoprávnenému zmenšeniu majetku spoločnosti ADONA - CONSTRUKT a to v období od 01.06.2008 do 31.12.2008 v celkovej výške 110.348,0 eur a v období od 01.01.2009 do 31.05.2009 v celkovej výške 196.658,60 eur, čím spoločnosť K. - M., toho času A DONASTAV, s.r.o. H. XX, F., IČO: 44 067 909 spôsobil celkovú škodu vo výške 307.006,60 eur, tým spáchal zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 odsek 1, odsek 3 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona účinného od 06.08.2024 (ďalej "Trestný zákon"), s poukazom na § 138 písmeno b) Trestného zákona. Podľa § 288 odsek 1 Trestného poriadku súd poškodenú spoločnosť A DONASTAV, s.r.o. H. XX, F., IČO: 44 067 909 s jej nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces. Konanie nie je právoplatne skončené.

3.5. Z návrhu Dohody o urovaní vyplývalo, že dohoda mala byť uzavretá podľa ust. § 585 a nasl. Obč. zákonníka medzi účastníkom 1/ G. H. I., účastníkom 2/ A DONASTAV s.r.o., a účastníkom 3/ A. B.. Predmetom dohody mal byť prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v kat. úz. C. v rozsahu v kúpnej zmluve uvedenom s vyplatením dohodnutej kúpnej ceny za podmienky tzv. čistého LV bez zápisu poznámok a tiarch, s právom započítania pohľadávky účastníka 1/ voči účastníkovi 3/ na základe Zmluvy o pôžičke zo dňa 28.12.2012. Žalobca však uvedenú dohodu neprijal.

3.6. Zo záznamu zo stretnutia zo dňa 12.01.2024 vyplývalo, že zástupca žalobcu J. N. navrhol, aby G. I. uhradil A DONASTAV s.r.o. sumu 200.000 eur za nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo previedol A. B. na G. H. I.. Po úhrade tejto sumy A DONASTAV s.r.o. zoberie žalobu prejednávanú pod sp. zn. 18C/56/2022 a sp. zn. 18C/111/2023 späť a zároveň podá návrh na zrušenie neodkladného opatrenia, ako aj Ústavnú sťažnosť prijatú na ÚS SR dňa 04.10.2023 pod sp. zn. Rvp 2498/2023. Spoločnosť A DONASTAV s.r.o. zároveň vydá vyhlásenie, že vlastníctvo G. I., ktoré sú predmetom napadnutej kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi ním a A. B. považuje za nesporné. Týmto nebude dotknutý nárok A DONASTAV s.r.o. na náhradu škody voči A. B. v prípade odsudzujúceho rozsudku.

3.7. Zo Zmluvy o pôžičke bolo zrejmé, že bola uzatvorená podľa § 588 a nasl. Obč. zákonníka medzi veriteľom G. H. I. K. dlžníkom A. B. dňa 28.12.2012. Predmetom zmluvy bolo, že veriteľ poskytne dlžníkovi peňažné prostriedky vo výške 100.000 eur a dlžník sa zaviazal veriteľovi vrátiť poskytnutú pôžičku v lehote splatnosti. Účelom poskytnutia pôžičky je realizácia výstavby rodinných domov, ktorú má dlžník zámer realizovať v kat. úz. C. obec Čefadice na pozemkoch v jeho mene zapísané na LV XX.

3.8. Z notárskej zápisnice N 261/2019 Nz 15709/2019, NCRI 16023/2019, spísanej dňa 21.05.2019 na Notárskom úrade notárky JUDr. Aleny Motyčkovej súd zistil, že A. B. uznal dlh voči G. I. vzniknutom na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 28.12.2012 a súhlasil s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. V deň spísania notárskej zápisnice pohľadávka voči A. B. predstavovala výšku 166.945,21 eura.

3.9. Súčasťou danej listiny bola Dohoda o uznaní dlhu. Z Dohody o uznaní dlhu zo dňa 21.05.2019 vyplývalo, že jej účastníkmi boli veriteľ G. H. I. a dlžník A. B.. Dlžník uznal týmto dlh čo do výšky a dôvodu svoj záväzok zaplatiť veriteľovi istinu vo výške 100.000 eur z titulu Zmluvy o pôžičke uzatvorenej dňa 28.12.2012. Zároveň s uznaním dlhu dlžník uznal aj úrok z omeškania, ktorý začal plynúť dňom nasledujúcim po dni, v ktorom sa predmetná pôžička stala splatnou, t.j. dňom 30.12.2017. Predmetom dohody bola aj dohoda o splátkach, pričom dlžník sa zaviazal splácať daný dlh v mesačných splátkach po výške 2.000 eur, prvá splátka bola splatná 25.05.2019.

3.10. Na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 18C/191/2009 prebiehalo konanie o určenie vlastníctva medzi žalobcom a žalovaným, predmetom ktorého boli aj sporné nehnuteľnosti. Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 18C/191/2009 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/210/2019, právoplatné dňa 12.01.2022 bola žaloba žalobcu zamietnutá. Žalobca voči rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/210/2019 podal dovolanie, Najvyšší súd SR dovolanie žalobcu voči uvedeným rozsudkom odmietol. Žalobca podal ústavnú sťažnosť.

4. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie predmetnú žalobu posúdil ako žalobu o určenie, pričom základným predpokladom úspešnosti je preukázanie vecnej legitímácie strán sporu. Žalovaný v konaní namietal aktívnu legitímáciu žalobcu. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalovaného, že medzi stranami sporu nie je žiaden relevantný hmotnoprávny právny vzťah, z ktorého by mohol žalobca vyvodzovať uplatnenie nároku v tomto konaní, a preto nie je daná aktívna legitímácia žalobcu na podanie žaloby. Naliehavý právny záujem je ustálenou súdnou praxou definovaný ako stav objektívnej právnej neistoty. Otázkou existencie naliehavého právneho záujmu si súd musí vyriešiť z úradnej povinnosti a to predtým, než sa začne zaoberať vecou samou. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektmi: žalovaným je popieraná existencia (príp. neexistencia) práva, či právneho pomeru žalobcu, teda je tu stav, že právo resp. právny vzťah medzi stranami je sporný; jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu, resp. stav neistoty právneho postavenia žalobcu, ktorý nemožno odstrániť inak len určovacím výrokom; jestvuje potreba odstránenia tejto neistoty, resp. ohrozenia práva alebo právneho vzťahu. Naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva alebo právnej neistoty. Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednáwanej veci vedúce k sporu medzi stranami a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu strán sporu alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie). Súd prvej inštancie vyhodnotil, že nie je daná aktívna legitímácia žalobcu, čo bolo dôvodom na zamietnutie žaloby. Zároveň dodal, že v danom spore ide o určovaciu žalobu, a preto vyhodnocoval, či žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Žalobca sa žalobou domáhal určenia, že žalovaný je vlastníkom nehnuteľností v katastrálnom území C. zapísaných na LV č. XXXX, parc. C-KN č. 188/1 - záhrada o výmere 235 m², parc. C-KN č.

188/2 - záhrada o výmere 234 m², parc. C-KN č. 188/4 - záhrada o výmere 231 m², parc. C-KN č. 188/9 - zast. plocha a nádvorie o výmere 49 m², spolu so stavbou rodinného domu A. C. XXX, parc. C-KN č. 188/10 - zast. plocha a nádvorie o výmere 49 m², spolu so stavbou rodinného súpisné číslo XXX, parc. C-KN č. 188/12 - zast. plocha a nádvorie o výmere 49 m², spolu so stavbou rodinného súpisné číslo 383. Predmetné nehnuteľnosti žalovaný Kúpnu zmluvou zo dňa 25.03.2022 previedol do vlastníctva G. H. I.. Žalobca videl absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy v tom, že kúpna zmluva bola uzatvorená v čase trestného konania po tom ako zaniklo neodkladné opatrenie viažuce sa na predchádzajúci súdny spor, kúpna cena nebola žalovanému nikdy zaplatená, hoci sa jedná o odplatný prevod, ide podľa žalobcu o sofistický spôsob obchádzania práva poškodeného. V konaní vedenom na Okresnom súde Nitra sp. zn. 18C/56/2022 bolo preukázané, že žalovaný je dlžníkom G. I., t.j. G. I. má pohľadávku voči žalovanému, podľa Zmluvy o pôžičke zo dňa 28.12.2012. Žalovaný pôžičku uznal Notárskou zápisnicou N 261/2019, Nz 15709/2019, NCRIs 16023/2019 spísanou dňa 21.05.2019 na notárskom úrade notárky JUDr. Aleny Motyčkovej, ktorá je vykonateľným exekučným titulom. Hoci pri určovacích žalobách, týkajúcich sa určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, je naliehavý právny záujem spravidla daný potrebou zosúladenia skutočného stavu so zápisom vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, a teda prípadného zapísania vlastníckeho práva žalovaného na základe pozitívnej určovacej žaloby do katastra nehnuteľností, v danej veci o takýto prípad nejde. V katastri nehnuteľností sú nehnuteľnosti vedené na tretiu osobu. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení z dôvodu, že rozhodnutie o vyhovení žalobe by nebolo spôsobilé ovplyvniť alebo ustáliť právne postavenie žalobcu, neprišlo by k odstráneniu jeho neistoty v právnom postavení v súvislosti s prípadnou realizáciou jeho zákonných práv, oprávnených záujmov. Poukázal aj na konania, ktoré sa viedli na tunajšom súde, kde bolo deklarované vlastníctvo žalovaného, pričom bolo preukázané, že žalovaný bol výlučným vlastníkom daných nehnuteľností a z toho titulu mohol žalovaný ako vlastník nakladať s danými nehnuteľnosťami. Teda prípadné vlastníctvo určené v prospech žalovaného k sporným nehnuteľnostiam by nezmenilo postavenie žalobcu, nemuselo by viesť k uspokojeniu prípadnej pohľadávky žalobcu. Určenia vlastníckeho práva v prospech žalovaného sa žalobca podľa tvrdení v žalobe domáhal z dôvodu absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovaným a G. I. K. kupujúcim, ktorou sa žalovaný snažil obísť zákon. Súd prvej inštancie poukázal, že žalobca podal žalobu o odporovateľnosť právneho úkonu, pričom v danom spore bolo rozhodnuté tak, že žaloba bola zamietnutá, konanie z dôvodu podaného odvolania nebolo právoplatne skončené. Zároveň bolo potrebné udať, že ak zákon pripúšťa, že právny úkon, ktorým dlžník ukracuje svojho veriteľa (§ 42a Občianskeho zákonníka), môže veriteľ odporovať žalobou (§ 42b Občianskeho zákonníka), nemožno ho (právny úkon) považovať za absolútne neplatný. Takýto úkon bude platným právnym úkonom, avšak veriteľ sa môže dovolať jeho neúčinnosti, pokiaľ ukracuje jeho vymáhateľnú pohľadávku. V opačnom prípade by ustanovenia o odporovateľnosti právnych úkonov boli v Občianskom zákonníku upravené nadbytočne. Súd prvej inštancie preto v danom spore vyhodnotil, že nejde o neplatný právny úkon. Zároveň bolo preukázané, že žalovaný vlastní nehnuteľnosti v takom rozsahu, ktorý by postačoval na úhradu príp. pohľadávky žalobcu (znalecký posudok č. 80/2024 a č. 82/2024, vypracovaných znalcom Ing. Številom, hodnota nehnuteľností vedených len na LV č. XX bola 313.000 eur). Vzhľadom k tomu, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem, súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol.

5. S poukazom na rozhodnutie v spore súd prvej inštancie návrhy na doplnenie dokazovania zamietol, pretože navrhnuté dôkazy by nič nezmenili v rámci dokazovania ohľadom neplatnosti právneho úkonu a preukázania naliehavého právneho záujmu zo strany žalobcu.

6. Podľa § 164 CSP, žalobca navrhol prerušiť konanie do právoplatného skončenia konania Okresného súdu Nitra sp. zn. 18C/56/2022 a do právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Nitra v konaní číslo 2T/1/2015. Predmetom konania sp. zn. 18C/111/2023 je určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v prospech žalovaného, pre žalobcom tvrdenú absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy. V spore vedenom na Okresnom súde Nitra sp. zn. 18C/56/2022 sa rieši odporovateľnosť právneho úkonu kúpnej zmluvy. V danom spore sa žalobca domáha určenie vlastníctva pre žalovaného z dôvodu absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy. Konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 18C/56/2022 o odporovateľnosti právneho úkonu - kúpnej zmluvy nemá akýkoľvek zásadný význam na posúdenie predmetu konania sp. zn. 18C/111/2023, nakoľko súd nemal preukázanú aktívnu legitimitáciu žalobcu a naliehavý právny záujem na podanej žalobe. Zároveň súd prvej inštancie uviedol, že nebolo zrejmé, aký význam by v danom spore malo trestné konanie vedené na tunajšom súde pre rozhodnutie v danom spore,

ktorý súd pre neunesenie preukázanosti naliehavého právneho záujmu zamietol. Keďže neboli splnené podmienky na prerušenie konania, súd prvej inštancie návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol.

7. V odôvodnení súd prvej inštancie poukázal aj na § 273 CSP a mal za to, že kontumačným rozsudkom možno rozhodnúť len spory o splnení povinnosti, teda nároky žalobcu na splnenie hmotnoprávnej povinnosti voči žalovanému, pričom predmetom sporu bolo určenie vlastníckeho práva pre žalovaného. Preto neboli splnené zákonné podmienky na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie, nakoľko žalobný návrh neznal na plnenie, pri žalobe na plnenie mal by mal znieť žalobný návrh na zaplatenie určitej peňažnej sumy alebo na splnenie inej ako peňažnej povinnosti (napr. niečo vydať, vypratať, vykonať).

8. Ohľadom toho, že žalovaný sa nevyjadril k žalobe v lehote určenej súdom a na vyjadrenie žalovaného k žalobe neskôr súd nemal prihliadať, poukázal na § 153 a § 154 CSP a mal za to, že vyjadrenie žalovaného, ktoré bolo podané právnu zástupkyňou, bolo vyjadrením tak po právnej, ako aj skutkovej stránke. Z vyjadrenia žalovaného nevyplývalo prípadné vykonanie ďalších úkonov, neznamenovalo predlžovanie sporu, nemalo vplyv na rýchlosť a hospodárnosť konania. Súd prvej inštancie preto nepovažoval za dôvodné na vyjadrenie žalovaného neprihliadať. Zároveň k námietke žalobcu ohľadom doručovania, dodal, že súd pri doručovaní žaloby žalovanému postupoval podľa § 116 CSP.

9. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému súd náhradu trov konania priznal v rozsahu 100%, pretože vo veci mal plný úspech, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa s poukazom na ustanovenie § 257 CSP zistené u strán sporu ani v okolnostiach veci zistené neboli. O výške trov konania bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

10. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, nesúhlasiac s napadnutým rozsudkom, považoval ho za nesprávny a porušujúci právo žalobcu na spravodlivý proces. Odvolacie dôvody vymedzil § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), g), h) CSP. Namietal, že aktívna vecná legitimácia žalobcu v konaní a jej skúmanie je vecou procesnou, rovnako skúmanie naliehavého právneho záujmu. Žalobca v rámci konania pred súdom prvého stupňa, vzhľadom na predbežný právny názor súdu o tom, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení ani splnenú aktívnu vecnú legitimáciu, poukázal na obdobné konanie vedené na Okresnom súde Nitra č.k. 10C/90/2022, v ktorom sa jednalo o procesne totožné postavenie účastníkov a procesne totožný nárok. Poukázal, že má právo na právnu istotu v rozhodovaní súdov. V uvedenom konaní 10C/90/2020 sa žalobca domáhal voči žalovaným neúčinnosti právnych úkonov. Následne žalobca v uvedenom konaní rozšíril žalobu o eventuálny petit (in eventum) (bod 34 rozhodnutia 10C/90/2020) o určenie vlastníckeho práva, ktorým sa eventuálne žalobca domáhal určenia, že dlžník ako pôvodný vlastník nehnuteľnosti je ich vlastníkom, ak by súd hlavný žalobný petit zamietol. Súdu prvého stupňa bolo právnym zástupcom žalobcu odovzdaná kópia uvedeného rozhodnutia. Žalobca vychádzajúc z uvedeného postupu a Rozsudku Okresného súdu v Nitre sp. zn. 10C/90/2022 zvolil vo vlastnom konaní sp. zn. 18C/56/2022 rovnaký (právom prípustný) postup a pôvodný petit žaloby určujúci neúčinnosť úkonov žalovaného (A. B.) z právnej istoty rozšíril o eventuálny petit určujúci, že A. B. je vlastníkom sporných nehnuteľností z dôvodu, že ich prevodom na G. I. podstatným spôsobom znížil možnosť žalobcu na náhradu škody uplatnenú v trestnom konaní. Z hľadiska správneho procesného postupu sa žalobca spoliehal na rozhodovaciu činnosť tunajšieho súdu prvého stupňa, preto nemal dôvod mať pochybnosti, že by žaloba (i eventuálny určujúci petit) bola podaná nesprávne. Súdu prvého stupňa treba vytknúť o.i. i nesprávnosť procesného postupu, kedy nepochopiteľne vylúčil eventuálny petit na samostatné konanie sp. zn. 18C/111/2023, hoci mohol o oboch petitoch rozhodnúť v jednom konaní (18C/56/2022) ako tomu bolo v prípade sp. zn. 10C/90/2020. Týmto svojim postupom súd vytvoril nadbytočne nový súdny spor a konanie zaťažil ďalšími trovami konania. Súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec a to i v otázke existencie naliehavého právneho záujmu, ako aj existencie aktívnej legitimácie žalobcu. Ako sa stotožnil aj súd v konaní 10C/90/2020, a na to poukazuje v rámci odvolania aj žalobca, NS SR v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/112/2004 uviedol, že naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny žalobný petit a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva alebo neistoty v právnom postavení žalobcu alebo v právnom vzťahu. NS SR v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/548/2015 o.i. uviedol, že naliehavý právny záujem sa vždy viaže na žalobu a rozhodné skutkové tvrdenie a právne konštrukcie premietajúce sa v žalobnom petite, ktorými sa má docieľiť odstránenie neistoty v právnom vzťahu. Tu treba poukázať aj na rozh. ÚS SR III. US 588/2021, ako aj III. US

622/2021, kde ústavný súd uviedol, že ak žaloba slúži potrebám praktického života a vytvorí sa pevný základ pre právne vzťahy účastníkov do budúcnosti, nie je možné určujúcu žalobu považovať za nedovolenú ani neprípustnú. Všeobecne je vecná legitímácia daná u toho subjektu, ktorému svedčí právo, resp. stav z hmotného práva. Žiadny právny predpis nevyklučuje, aby sa žalobca mohol domáhať určenia, že sporné nehnuteľnosti sú vlastníctvom (späť) žalovaného, teda dlžníka, čím by sa odstránil stav právnej neistoty žalobcu s vymáhaním pohľadávky uplatnenej riadne v trestnom konaní, pretože žalobca je veriteľom – poškodeným v trestnom konaní. Nový nadobúdateľ G. I. by ničím nestrádal, pretože z „dohodnutej kúpnej ceny“ nevyplatil žalovanému ani jej časť. Keď mal žalobca splnený naliehavý právny záujem i aktívnu vecnú legitímáciu v konaní sp. zn. 10C/90/2020, žalobcovi nebolo zrejme z napadnutého rozsudku, prečo v jeho prípade súd tieto podmienky splnené nemal? Súd sa v napadnutom rozsudku nedostatočne vyporiadal s týmito námietkami žalobcu, a preto žalobca považuje rozhodnutie za arbitrárne, kedy jednak súd aplikuje rôzny prístup voči účastníkom v obdobných veciach a nedal odpovede na zásadné otázky v spore. Nebolo možné, aby súd rozhodoval v obdobných veciach, čo i len z procesného hľadiska, odlišne v neprospech jedného z účastníkov! Považoval za dôležité podotknúť, že žaloba o neúčinnosť právneho úkonu žalovaného je limitovaná 3 rokmi (prekluzívnou lehotou), teda žalobca nemôže vyčkávať, kým sa právoplatne skončí trestné konanie. Rovnako vo vzťahu k zamietnutiu návrhu žalobcu na prerušenie konania, bolo potrebné vytknúť súdu prvého stupňa, že vo veci rozhodol rozsudkom predčasne a neprerušil konanie až do právoplatnosti skončenia trestného konania, teda ako bude o nároku žalobcu rozhodnuté v adhéznom konaní. Od toho závisí jednak nárok, ale aj výška nároku. V prípade eventuálneho (vylúčeného petitu) určujúceho vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam na žalovaného, sa nárok síce nepremlčuje, avšak tým, že súd prvého stupňa rozhodol predčasne (konanie neprerušil do skončenia trestného konania), vytvoril pre žalobcu v otázke absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy prekážku res iudicata. Okrem toho mal za to, že vylúčený eventuálny určujúci petit žaloby bolo možné rozhodnúť v jednom spore, nebolo potrebné vyvolávať ďalší súdny spor. Ak už súd prvého stupňa pristúpil k vylúčeniu eventuálneho petitu na samostatné konanie, mal sa dôsledne zaoberať aj vecnou stránkou žaloby, čo však súd prvého stupňa neurobil. Žalobným tvrdením v podanej žalobe v súvislosti s eventuálnym petitom bolo to, že právny úkon vykazuje znaky absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Súd prvého stupňa zistil, že G. I. má pohľadávku voči žalovanému A. B., ktorý je jeho dlžníkom titulom nesplatennej pôžičky. Žalobca si nemohol nevšimnúť, ako súd prvého stupňa uprednostňuje dôležitosť údajnej pôžičky medzi žalovaným a G. I., avšak pohľadávke poškodeného trestným činom súd neprikladá takmer žiaden význam. Podstatou vecných dôvodov, pre ktoré žalobca rozšíri žalobu o eventuálny petit bolo to, že videl znaky absolútnej neplatnosti sporného právneho úkonu s poukazom na tú skutočnosť, že účelom uvedeného prevodu vlastníctva na žalovaného na G. H. I. zo strany bolo zmariť prípadnú možnosť náhrady škody žalobcu v trestnom konaní č.k. 2T/1/2015 vedenej na Okresnom súde Nitra voči žalovanému. Konanie žalovaného, na základe ktorého došlo k prevodu vlastníctva sporných nehnuteľností, prišlo v čase trestného konania na súde prvého stupňa okamžite po tom, ako zaniklo neodkladné opatrenie viažuce sa na predchádzajúci súdny spor o určenie vlastníckeho práva vedeného v totožnom senáte na Okresnom súde Nitra. Navyše kúpna cena nebola žalovanému A. B. nikdy zaplatená, hoci sa jedná o odplatný prevod. Žalobca poukázal na emailovú správu zo dňa 21.11.2022, ktorú predložil žalobca do konania ako dôkaz, čím bola preukázaná vedomosť žalovaného aj G. I., že má voči žalobcovi peňažné záväzky. Keď sa G. I. nepodarilo dojednať so žalobcom na vyrovnaní pohľadávky žalovaného za sumu 70.000 eur, (teda pod hlboko pod reálnu výšku škody), uzavreli žalovaný a G. I. medzi sebou kúpnu zmluvu, ktorou sa žalovaný pre istotu vzdal významnej časti svojho majetku bez toho, aby bola zrealizovaná základná podmienka kúpnej zmluvy, ktorou je aj reálna odplatosť. Žalobca poukázal aj na to, že nejde iba o púhe personálne prepojenie medzi žalovaným a G. I., ktorí majú dlhú históriu spolupráce. G. I. totiž nebol náhodným a nič netušiacim kupujúcim, ktorý by si azda zaslúžil vyššiu mieru ochrany. Že ide v danom prípade predovšetkým o sofistikovaný spôsob obchádzania práva poškodeného, niet pochýb. Tomu nasvedčujú celkové okolnosti, za akých došlo k prevodu vlastníctva. Nečestnosť a nepoctivosť, ktorou žalovaný obišiel zákon a nároky poškodeného, dokazuje aj to, že okolnosti prevodu nie sú vôbec bežné. Situácia, kedy žalovaný prevedie vlastnícke práva na G. I. bez reálneho zaplatenia niekoľkostotisícovej kúpnej ceny, bez akejkoľvek zábezpeky a hospodárskej racionality, nie je určite bežná a ani obvyklá. Tento krok je možné vysvetliť jedine vopred dohodnutým, pripraveným a organizovaným krokom oboch -žalovaného a G. I., ktorým sa žalovaný zbavil podstatnej časti svojho majetku, aby sa vyhol svojej povinnosti na náhradu žalobcovi škodu tak, že fiktívnym vlastníkom sa (len naoko) stal G. I., ktorý nikdy kúpnu cenu ani nezaplatí až do času, kým nebude žalovaný mimo nebezpečenstva postihu výkonu rozhodnutia pre náhradu škody, alebo sporné nehnuteľnosti žalovaný zobchoduje prostredníctvom G. I.. Tento spôsob obchádzania zákona a nárokov žalobcu zo strany žalovaného nasvedčuje vopred pripravenému a dohodnutému a

presne zorganizovanému konaniu oboch žalovaných s cieľom poškodiť žalobcu na jeho právach, čo je zároveň v rozpore s dobrými mravmi a je nepoctivým konaním. Ide o učebnicový príklad úmyselného zbavovania sa majetku jeho prevodom na tzv. „bieleho koňa“ s cieľom zmenšiť svoj majetok a tak sťažiť vymoženie náhrady škody. Takéto konanie žalovaného bolo možné hodnotiť aj ako nepoctivé konanie v rozpore so základnými normami a hodnotami spoločnosti a preto môžu byť takéto právne úkony neplatné pre rozpor s dobrými mravmi. Najvyšší súd SR v rozhodnutí R 48/2005 o.i. uviedol, že absolútna neplatnosť prevodov pre rozpor s dobrými mravmi spočíva v zhodnom a účelovom konaní osôb podieľajúcich sa na týchto transakciách na základe organizovaného, vopred pripraveného, teda úmyselného konania v spolupráci s bývalými štatutármi spoločnosti. Ďalej NS SR poukázal aj na to, že o absolútnej neplatnosti právnych úkonov a o ich rozpore s dobrými mravmi môže svedčiť aj nepoctivé, neobvyklé a nespravodlivé konanie osôb podieľajúcich sa na prevodoch, resp. uzatváraní zmlúv, čo sa prieči dobrým mravom. Žalovaný je bývalým riaditeľom spoločnosti žalobcu, ktorý je stíhaný pre úmyselný trestný čin, teda mal a má jednoznačný motív na urýchlené zbavovanie sa majetku v snahe sťažiť náhradu škody zo strany žalobcu. Za stavu, keď žalovaný prevedie bez reálneho zaplatenia kúpnej ceny, zábezpeky či hospodárskej racionality kúpnu zmluvou podstatnú časť svojho majetku doslova pofidérnym spôsobom za aktívnej spolupráce G. I. ako jeho známeho, pri vedomosti oboch, že žalobca má v trestnom konaní voči žalovanému uplatnenú pohľadávku, je viac ako zrejmé, že naliehavý právny záujem žalobcu tu bol daný. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III .US 588/2021 alebo sp.zn. III. ÚS 622/2021. Určením sporných nehnuteľností späť do vlastníctva žalovaného v 2.rade sa vytvorí pevný základ pre žalobcu na prípadný nárok na náhradu škody, ktorý si riadne voči žalovanému v 2. rade v trestnom konaní uplatnil včas a riadne. Zároveň vlastníctvo určovací výrok nebude mať zásadný vplyv na žalovaného v 1. rade, ktorý kúpnu cenu žalovanému v 2. rade aj tak nezaplatil. Rovnako aj NS SR v rozsudku 3Cdo 112/2004 uviedol, že naliehavý právny záujem na určení sa viaže na konkrétny určovací petít a ak môže žalobca docieľiť odstránenie spornosti svojho práva alebo neistoty v jeho postavení je určovacia žaloba prípustná. Vytykal tiež, že súd prvého stupňa konanie žalovaného a G., I. C. sa týka konania priečiaceho sa dobrým mravom vôbec nevyhodnotil. Absolútne sa nezameral na skúmanie princípu právnej istoty, zásady dobrých mravov, kedy žalovaný de facto uprednostnil G. I. s pofidérnou pôžičkou pred žalobcom ako poškodeným v konaní. Súd prvého stupňa v uvedenej veci iba cielene oslabil postavenie žalobcu v konaní pred žalovaným takými procesnými obštrukciami, aby mohol žalobu zamietnuť. Záverom namietal aj vysporiadanie sa s rozsudkom pre zmeškanie a sudcovskou koncentráciou konania, preto navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vrátil vec súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie vo veci. Zároveň si žalobca uplatnil trovy odvolacieho konania v rozsahu 100%.

11. K odvolaniu žalobcu zaslal písomné vyjadrenie žalovaný, považujúc ho za nedôvodné, zmätočné, skutočnosti v ňom uvádzané si navzájom odporujú, nemajú oporu ani v práve, ani v skutočnom a skutkovom stave. Zopakoval, že žalobca v tomto spore nemá aktívnu legitímáciu a nepreukázal ani naliehavý právny záujem. Tak ako aktívnu legitímáciu, aj naliehavý právny záujem odvíja žalobca od uplatňovanej náhrady škody voči žalovanému a od znakov odporovateľnosti právneho úkonu. Medzi žalobcom a žalovaným nie je žiaden hmotnoprávny vzťah, z ktorého by mohol žalobca vyvodzovať určenie vlastníctva v prospech žalovaného. Tvrdená absolútna neplatnosť Kúpnej zmluvy zo dňa 25.03.2022 č. V 3336/22 uzatvorenej medzi žalovaným a G. H. I. (ďalej len dotknutá kúpna zmluva) tento hmotnoprávny vzťah nenahrádza, terajší vlastník – G. I. ani nie je stranou sporu. Ani existencia práva na náhradu škody v peniazoch (čo nie je pohľadávka) voči žalovanému uplatnená v trestnom konaní, ani odvolávka žalobcu na znaky odporovateľnosti právneho úkonu nezakladajú aktívnu legitímáciu žalobcu v konaní o určenie vlastníctva. Predmetom konania je určenie vlastníctva nehnuteľností v prospech žalovaného. Týmto sporom (18C/111/2023) sa však neodstráni stav právnej neistoty žalobcu, tá ani neexistuje, žalobca ju absolútne nepreukázal. Musí ísť o právne postavenie skutočného vlastníka a tým žalobca nie je, ani rozsudkom určený nebude, nedomáha sa toho, t.j. žalobca by sa ani pre prípad vyhoveniu žalobe nikdy nestal vlastníkom nehnuteľností. Skutočnosť, že žalobca si uplatňuje proti žalovanému v trestnom konaní náhradu škody, nezakladá sama osebe naliehavý právny záujem na žalobcom požadovanom určení vlastníctva nehnuteľností pre žalovaného. Prejednávaná vec nevytvorí pevný základ pre vymoženie náhrady škody žalobcu od žalovaného a nie je dané žiadnou skutočnosťou, že bez určenia vlastníctva v tomto spore by mohlo dôjsť k čí i len k čiastočnému zmareniu vymoženia pohľadávky žalobcu, resp. sa môže znemožniť úplná úhrada nárokov žalobcu. Na vymoženie uplatnenej náhrady škody od žalovaného (ak táto bude priznaná právoplatným rozhodnutím súdu) slúži o.i. odporovateľnosť právneho úkonu, ktorá znamená, že veriteľ sa môže v exekúcii uspokojiť odporovaným majetkom, nárok ktorý uplatnil žalobca v konaní Okresného súdu Nitra sp. zn. 18C/56/2022. V trestnom

konaní Okresného súdu Nitra 2T/1/2015 má žalobca zaistený nehnuteľný majetok vo vlastníctve žalovaného, ktorý postačuje na náhradu škody žalobcu. Medzi majetok žalovaného patrí aj výťažok z kúpnej ceny podľa dotknutej kúpnej zmluvy, čomu ale bránia práve obštrukcie žalobcu a paralyzovanie vlastníctva terajšieho vlastníka nehnuteľností podľa dotknutej kúpnej zmluvy. Týmto je vylúčené tvrdenie žalobcu, že žaloba prejednávaná v tomto spore slúži praktickému životu a predíde sa iným súdnym sporom. Žalovaný tiež uviedol, že naliehavý právny záujem na požadovaní určení nie je daný aj z dôvodu, že súčasný vlastníak nehnuteľností nie je stranou sporu. Bolo ustálené rozhodovacou praxou súdov, že pri určovacej žalobe má prednosť posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu pred prejednaním určovacej žaloby (napr. Rozhodnutie ÚS SR II. ÚS 590/2017 zo dňa 06.10.2017). Ohľadom rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 10C/90/2020, ktorý má podporiť odvolací dôvod, že súd porušil právo žalobcu na právnu istotu pri rozhodovaní súdov a súd mal rozhodovať v spore Okresného súdu Nitra sp. zn. 18C/56/2022 aj o neúčinnosti dotknutej kúpnej zmluvy aj o určení vlastníctva pre absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy, žalobca ale opomenul, že právo na právnu istotu pri rozhodovaní súdov prichádza do úvahy v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch, viď Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 275/2018 z 25. júna 2019. Konanie Okresného súdu Nitra sp. zn. 18C/56/2022, ani konanie Okresného súdu Nitra sp. zn. 18C/111/2023 nemajú totožný skutkový stav s konaním Okresného súdu Nitra sp. zn. 10C/90/2020. Účelovo zamĺčal skutkový stav v spore Okresného súdu Nitra sp. zn. 10C/90/2020, v ktorom žalobca pôvodne žaloval neúčinnosť darovacej zmluvy voči žalovanému 1/, následne prišlo k viacnásobnému prevodu nehnuteľností medzi blízkymi osobami, v dôsledku čoho žalovaná 4/ sa zbavila všetkého svojho majetku, z ktorého by mohla byť pohľadávka žalobcu v uvedenom spore uspokojená v exekučnom konaní. Tento skutkový stav je odlišný od skutkového stavu konania Okresného súdu Nitra sp. zn. 18C/56/2022, aj sp. zn. 18C/111/2023. V prejednávanom spore 18C/111/2023, aj v spore Okresného súdu Nitra 18C/56/2022 sa preukázalo, že žalovaný má dostatok majetku na to, aby pre prípad právoplatného rozhodnutia o náhrade škody túto žalobcovi žalovaný vedel nahradiť. Potvrdil to sám žalobca, ktorý v spore Okresného súdu Nitra 18C/56/2022 predložil ním zadané súkromné znalecké posudky znalca Ing. Številu číslo 80/2024 a číslo XX/XXXX, ktorý potvrdil hodnotu nehnuteľností vo vlastníctve žalovaného 313 000,-€, t.j. žalovaný bude mať z čoho nahradiť tvrdenú škodu. A to aj pre prípad, že dotknutá kúpna zmluva nebude určená ako odporovateľná. A taktiež žalobca účelovo opomína, čo žalovaný súdu prvej inštancie dal do povedomia, že G. I. ako kupujúci z dotknutej kúpnej zmluvy sa cíti viazaný zaplatiť kúpnu cenu žalovanému za podmienok v zmluve uvedených a uhradená kúpna cena žalovanému sa stane súčasťou majetku žalovaného. Tejto úhrade bráni len a len žalobca cieľenými obštrukciami. Žalovaný uviedol, že G. I. žalobcovi predložil dňa 12.11.2023 návrh Dohody o urovaní, ktorej účastníkom bol aj žalobca aj žalovaný s tým, že žalovaný by doplatok kúpnej ceny vinkuloval v prospech žalobcu s uvoľnením pre prípad právoplatného rozhodnutia súdu o náhrade škody žalovaným žalobcovi s požiadavkou tzv. čistého listu vlastníctva. Tzv. čistý list vlastníctva G. I. vyžadoval z dôvodu právneho pokoja ohľadne vlastníctva nehnuteľností, aby ho žalobca nespochybňoval, čo sa stále viac javí ako dôvodné. Žalobca formu urovnania navrhnutú žalovaným odmietol. Keby žalobca súhlasil, mohol sám nadobudnúť právny pokoj pre uspokojenie náhrady škody žalovaným podľa právoplatného rozhodnutia súdu, mal by zabezpečené uspokojenie škody žalovaným. Žalobca nielenže navrhnutú formu urovnania odmietol, ale sám požadoval od G. I. sumu 200 000,-€ nad rámec uplatňovanej náhrady škody, t.j. bez právneho titulu. Týmto neopodstatneným postojom sám žalobca vyvrátil svoje nepodložené konštrukcie o fingovaní dotknutej kúpnej zmluvy, o konaní v rozpore s dobrými mravmi, o cieľenom vyvedení majetku zo zóny žalovaného, aby sa žalobca nemohol domôcť náhrady škody, pričom účelovo zamĺčal dôvod uzatvorenia dotknutej kúpnej zmluvy – uspokojenie pohľadávky G. I. voči žalovanému a za účelom uspokojenia svojej pohľadávky aj pohľadávky žalobcu G. I. navrhol žalobcovi spoločný postup. A návrh G. I. na spoločný postup so žalobcom žalobca dezinpretuje a zneužíva v súdnych konaniach, čím sám žalobca koná v rozpore s dobrými mravmi. Navyiac, v súdnom spore Okresného súdu Nitra 18C/56/2022 G. I. J. postavení žalovaného vo svojich prednesoch poukázal na nesplnenie podmienok pre vyslovenie neúčinnosti dotknutej kúpnej zmluvy, preto žalobca začal tvrdiť, že dotknutá kúpna zmluva je absolútne neplatná a domáhal sa určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech A. B., v tejto prejednávanej veci žalovaného. V duchu, keď nevyjde odporovateľnosť právneho úkonu, potom možno vyjde absolútna neplatnosť kúpnej zmluvy. A žiada určiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom dotknutej kúpnej zmluvy, pre žalovaného. Tento postoj žalobcu preukazuje aj jeho návrh na prerušenie tejto prejednávanej veci do právoplatného skončenia sporu Okresného súdu Nitra 18C/56/2022, keď podľa názoru žalobcu práve konanie 18C/56/2022 má mať zásadný právny význam pre túto prejednávanú vec. T.j. sám žalobca uprednostňuje odporovateľnosť dotknutej kúpnej zmluvy pred jej absolútnou neplatnosťou. Dôvodný nebol ani odvolací dôvod žalobcu, že súd prvej inštancie rozhodol predčasne,

keď prejednávajú vec neprerušil podľa jeho návrhu. Žalobca neuviedol, aký zásadný právny význam pre tento spor. Týmto návrhom podľa názoru žalovaného sám žalobca znegoval absolútnu neplatnosť dotknutej kúpnej zmluvy a dôvodnosť žaloby prejednávanej v tomto spore. Súd prvej inštancie v rozsudku zo dňa 20.02.2025 správne vysvetlil, že zo strany žalovaného napriek prvotnému nepreberaniu pošty (čo žalovaný na pojednávaní dňa 21.01.2025 súdu vysvetlil,) neprišlo k žiadnym prietahom v konaní. Vyjadrenie zvoleného právneho zástupcu žalovaného nespôsobilo ani nevyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania, ani vykonanie ďalších úkonov súdu, nepôsobilo žiaden prietah. Navyše žalovaný sa vo vyjadrení k žalobe tiež vyjadril k právnej stránke veci, na čo sa zásada koncentrácie nevzťahuje, vyjadroval sa aj na pojednávaní, uplatnil svoje procesné právo. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu vo všetkých výrokových častiach potvrdil a priznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% .

12. V priebehu odvolacieho konania bol dňa 03.07.2025 doručený odvolaciemu súdu návrh žalobcu na zmenu žalobcu. Žalobca dôvodil tým, že v danej veci došlo k postúpeniu pohľadávky poškodeného A DONASTAV, s.r.o. na nový subjekt ARCHAS, s.r.o. na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 02.06.2025, o ktorej skutočnosti bol dlžník – žalovaný uzrozmeneý listom zo dňa 02.06.2025. Ako prílohu k návrhu doručil plnomocenstvo vydané spoločnosťou ARCHAS, s.r.o. na zastupovanie O. P. E. v predmetnom konaní, zmluvu o postúpení pohľadávok, oznámenie o postúpení pohľadávok, doručky, výpis z obchodného registra spoločnosti ARCHAS, s.r.o. Následne odvolací súd vyzval žalobcu na zdôvodnenie súvisu postúpenia peňažnej pohľadávky s predmetným konaním (o určenie vlastníckeho práva) a tiež vyjadrenie postupníka, či chce vstúpiť na miesto žalobcu. Podaním zo dňa 05.08.2025 postupník – spoločnosť ARCHAS, s.r.o. nežiadal vstúpiť do konania na miesto pôvodného žalobcu a navrhol, aby odvolací súd ďalej konal s pôvodným žalobcom.

13. Podľa § 378 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 80 ods. 1 CSP, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

Podľa § 80 ods. 2 CSP, súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

14. Odvolací súd preskúmajúc návrh žalobcu na zmenu žalobcu v spojení s prílohami, ako aj vyjadrením postupníka, dospel k záveru, že návrhu žalobcu nemožno vyhovieť, nakoľko žalobca nepreukázal, že po začatí konania došlo k takému prevodu alebo prechodu práv alebo povinností, ktoré by sa týkali predmetného sporu (určenia vlastníckeho práva) a taktiež postupník nevyjadril súhlas s tým, že by mal vstúpiť na miesto žalobcu. Preto odvolací súd nevyhovel návrhu žalobcu, aby do konania na miesto žalobcu vstúpila obchodná spoločnosť ARCHAS, s.r.o., so sídlom Farská 12, 949 01 Nitra, IČO: 48 189 031, zastúpená: JUDr. Eva Hlaváčová, advokátka so sídlom Nitra, Farská 12, IČO: 50 650 190 a v ďalšom konaní pokračoval s pôvodným žalobcom.

15. Následne Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej len „CSP“) po zistení, že sú splnené všetky procesné podmienky prípustnosti odvolania a jeho vecného prejednávania, preskúmal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, a to v medziach daných rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP, § 380 ods. 2 a contrario CSP) a po vykonaní odvolacieho prieskumu dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keď odvolanie žalobcu bolo vyhodnotené ako dôvodné.

16. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v

takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

17. Odvolací súd uvádza, že pod porušením práva na spravodlivý proces je potrebné rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae, teda odmietnutia spravodlivosti (obdobne napr. uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo/141/2017 z 30. 08. 2018). Právo na spravodlivý proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom.

18. Jedným z takýchto práv je aj právo podať žalobu. Žaloba predstavuje základný procesný úkon žalobcu, ktorým sa začína sporové súdne konanie – ide teda o prejav dispozičného princípu. Ďalším prejavom dispozičného princípu je aj zmena žaloby, ktorá je typická pre sporové konanie a umožňuje strane, aby modifikovala svoj žalobný návrh. Možnosť meniť žalobu však nie je absolútna a zákon ju obmedzuje najmä z dôvodov hospodárnosti a upravuje tak, aby nedochádzalo k jej zneužívaniu. Aj v danom prípade z obsahu spisu vyplývalo, že žalobca, prostredníctvom právneho zástupcu, sa podanou žalobou zo dňa 30.05.2022 domáhal určenia neúčinnosti právneho úkonu. Konanie je vedené pod sp. zn. 18C/56/2022. Žalobca, prostredníctvom právneho zástupcu, navrhol v danom spore v zmysle 139 CSP rozšíriť žalobný návrh, resp. ho doplnil o eventuálny petit nasledovne: A. B. - žalovaný v 2. rade, ktorého žiadal pribrať do konania, je vlastníkom sporných nehnuteľností, pretože okolnosti prevodu vlastníctva na žalovaného v I. rade - G. H. I. nasvedčujú, že predmetný právny úkon môže byť absolútne neplatný. Po oboznámení sa so spisom sp. zn. 18C/56/2022 odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie bez toho, aby rozhodol o pribatí žalovaného v 2. rade do konania a tiež aj zmene petitu, na pojednávaní konanom dňa 14.11.2023 vyhlásil uznesenie, ktorým žalobu o určenie, že žalovaný v 2. rade A. B., L. B., nar. XX.XX.XXXX, je výlučným vlastníkom nehnuteľností v obci Čeladice, okres F., zapísané na LV číslo XXXX pre kat. úz. C. vylúčil na samostatné konanie. Uvedený procesný postup podľa názoru odvolacieho súdu nebol správny, avšak sám o sebe nepredstavuje odňatie možnosti konať pred súdom, a vylúčením veci na samostatné konanie (teda ďalším procesným úkonom) došlo k zhojeniu vyššie uvedených vád.

19. Následne sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou vecnej legitímácie strán sporu. Vychádzal pritom z toho, že žalovaný namietal aktívnu vecnú legitímáciu, avšak podľa názoru odvolacieho súdu úplne opomenul preskúmať aj pasívnu vecnú legitímáciu. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 192/2004 citovaný v uznesení ústavného súdu III. ÚS 473/2017).

20. Predčasnosť skúmania nedostatku aktívnej vecnej legitímácie a nedostatočné skúmanie pasívnej vecnej legitímácie odvolací súd vzhliadol v tom, že súd prvej inštancie si nedostatočne ujasnil predmet sporu a tiež okruh strán sporu v rámci eventuálneho petitu, nakoľko z podania, založeného na čl. 4 – 7 spisu jednoznačne vyplývalo, že žalovaným v 1. rade mal byť G. H. A. a žalovaným v 2. rade mal byť A. B., ktorého pristúpenia do konania sa aj žalobca domáhal. Následne rozšírenie petitu sa týkalo eventuálneho petitu, ktorý bol zdôvodnený tým, že v rámci konania o odporovateľnosti právneho úkonu žalobca zistil okolnosti, ktoré nasvedčujú, že predmetný právny úkon môže byť absolútne neplatný. Preto súd prvej inštancie po vylúčení veci si mal v prvom rade ujasniť, s kým koná a o čom a až následne mal skúmať otázku aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie v rámci eventuálneho petitu a tú mal skúmať aj v súvislosti s petitom, týkajúcim sa odporovateľnosti právneho úkonu. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti aj rozhodnutie R 52/1999, z ktorého vyplýva, že ak súd pri rozhodovaní o eventuálnom návrhu s tzv. primárnym a sekundárnym (eventuálnym, náhradným) petitom zistí, že dôvodný je len návrh podľa druhého (náhradného) petitu, prvý návrh zamietne. Ak však zistí, že dôvodný je prvý (primárny) návrh na nepeňažné plnenie (vydanie veci), tomuto návrhu vyhovie, ale o druhom (náhradnom) petite nerozhoduje, preto pred pokračovaním v danom spore bolo potrebné v prvom rade si ujasniť otázku tzv. primárneho a sekundárneho petitu v rámci rozšírenia žaloby. Ak sa súd prvej inštancie rozhodol veci riešiť samostatne, v sekundárnom konaní bolo dôvodné vyčkať na primárne rozhodnutie a až následne rozhodnúť, čo však nebráni preskúmaniu oboch petítov aj súčasne, ak dôjde k ich zamietnutiu z iných dôvodov. V tejto súvislosti odvolací súd ešte dodáva, že odporovať možno len platnému právnomu úkonu, preto otázka platnosti právneho úkonu bola podľa názoru odvolacieho súdu primárna. S uvedeným následne súvisí aj otázka, týkajúca sa preukázania naliehavého právneho záujmu, s ktorou sa súd prvej inštancie taktiež nedostatočne vysporiadal. Mal pritom za to, že v katastri nehnuteľností sú nehnuteľnosti vedené na tretiu osobu (avšak pasívnu vecnú legitímáciu nerozporoval – poznámka odvolacieho súdu). Následne dospel k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení z dôvodu, že rozhodnutie o vyhovení žalobe by nebolo spôsobilé ovplyvniť alebo ustáliť právne postavenie žalobcu, neprišlo by k odstráneniu jeho neistoty v právnom postavení v súvislosti s prípadnou realizáciou jeho zákonných práv, oprávnených záujmov. Poukázal aj na konania, ktoré sa viedli na tunajšom súde, kde bolo deklarované vlastníctvo žalovaného, pričom bolo preukázané, že žalovaný bol výlučným vlastníkom daných nehnuteľností a z toho titulu mohol žalovaný ako vlastníak nakladať s danými nehnuteľnosťami. Odvolací súd súhlasí s tým, že v iných konaniach bolo preukázané vlastníctvo žalovaného, čo mu umožňuje nakladať s danými nehnuteľnosťami, avšak tiež má za to, že súd prvej inštancie opomenul skutočnosť, že žalobca namietal absolútnu neplatnosť a tá nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona. Absolútnej neplatnosti právneho úkonu sa môže dovolávať ktokoľvek. Okrem účastníkov právneho úkonu je to teda každý, kto má na tom právny záujem. Na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd alebo iný štátny orgán prihliada z úradnej povinnosti, teda napríklad aj bez toho, aby ten, kto môže byť takým úkonom dotknutý, musel namietat neplatnosť úkonu. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobuje právne následky ani v prípade, keď na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Absolútna neplatnosť pôsobí zásadne od začiatku (ex tunc), teda od okamihu vzniku právneho úkonu. Účinky absolútnej neplatnosti pôsobia definitívne, aj keby dôvod neplatnosti právneho úkonu dodatočne odpadol. Absolútne neplatný právny úkon nemožno teda zhojiť dodatočným schválením, či ho konvalidovať dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti, ale ani napraviť splnením povinnosti. Do úvahy prichádza iba konverzia podľa § 41a ods. 1 Občianskeho zákonníka (keď neplatný právny úkon má náležitosti iného právneho úkonu, ktorého sa účastníci dovolajú). Právny záujem pritom žalobca preukazoval existenciou trestného konania, v rámci ktorého si v adhéznom konaní uplatnil náhradu škody a vystupoval v ňom ako poškodený, o čom v konaní nebolo sporu. Ak mal teda súd prvej inštancie aj po oboznámení sa s týmto konaním pochybnosti o postavení žalobcu a jeho hmotnoprávnom vzťahu (náhrade škody) vo vzťahu k žalovanému, mal vyčkať na skončenie trestného konania, čo v konečnom dôsledku aj žalovaný navrhoval v rámci návrhu na prerušenie konania. Zaoberajúc sa aj odôvodnením zamietnutia návrhu na prerušenie konania, aj v tomto ohľade odvolací súd vytýka jeho nedostatočnosť, keď súd prvej inštancie len stroho konštatoval, že nebolo zrejmé, aký zrejmy význam by v danom spore malo trestné konanie na rozhodnutie v danom spore. Pritom nepochybne z trestného rozhodnutia vyplývalo, že žalobca bol poškodený a bol odkázaný s náhradou škody na civilný proces a taktiež bolo ustálené, že došlo zo strany žalovaného k neoprávnenému zmenšeniu majetku žalobcu, teda hmotnoprávny vzťah medzi stranami sporu podľa názoru odvolacieho súdu bol zo strany žalobcu minimálne tvrdený, preto bolo aj povinnosťou súdu prvej inštancie sa ním zaoberať. Okrem toho žalobca poukazoval aj na iné rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorého obdobnosť/ resp. rozdielnosť súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevyvetlil.

21. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd musel skonštatovať, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu nespĺňa parametre (limity) zákonného rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, nakoľko odvolateľovi nedáva odpovede na podstatné zásadné otázky a námietky, spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého rozhodnutia. Zákonné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konania spĺňajúce garancie spravodlivosti a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESLP, porovnaj napr. rozsudok Q. v Španielsko z 21.01.1999) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené, rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29.05.1997, Higgins c. Francúzsko z 19.02.1998).

22. Ústavný súd vo svojom uznesení z 23.06.2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 už vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.“.

23. Preskúmajúc odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku s vyššie uvedeným zákonným ustanovením a jeho výkladom, bol odvolací súd toho názoru, že súd prvej inštancie sa ním dôsledne neriadil. V prvom rade je potrebné vytknúť neujasnenie si okruhu strán sporu, petit eventuálneho návrhu, jeho primárnosť, či sekundárnosť a až následne je možné skúmať otázku vecnej legitímácie, ktorú je potrebné aj riadne zdôvodniť a nielen stotožniť sa s názorom žalovaného o absencii hmotnoprávneho vzťahu. Pri ustálení hmotnoprávneho vzťahu je potrebné vychádzať zo všetkých žalobcom tvrdených skutočností a v prípade, ak odkazujú na iné prebiehajúce konania, je potrebné zvažovať, čo je ich predmetom a následne aj rozhodnúť o návrhu na prerušenie konania, ktorý je potrebné taktiež relevantne zdôvodniť. Až po ujasnení hmotnoprávneho vzťahu, tvrdeného žalobcom, je možné skúmať naliehavý právny záujem na žalobnom petite, a ten aj riadne zdôvodniť. Zároveň je potrebné dodať, že ak strana sporu poukazuje na právnu istotu, resp. obdobné rozhodnutie, je povinnosťou súdu prvej inštancie sa zaoberať aj touto skutočnosťou a svoj záver zdôvodniť. Nakoľko však v preskúmanom rozhodnutí uvedené skutočnosti absentovali, odvolací súd musel dospieť k záveru, že odôvodnenie rozsudku je neúplné, čo zároveň bráni odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie riadne preskúmať.

24. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP z dôvodu porušenia práva na spravodlivý proces zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

25. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný vyššie vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude ujasniť si okruh strán sporu, eventuálny petit, skutkové okolnosti zmenenej žaloby v zmysle vyššie uvedených skutočností, tieto podriadi pod príslušnú právnu normu a bude následne postupovať v súlade s príslušnými právnymi predpismi tak, aby nedošlo k odňatiu možnosti konať pred súdom. V novom rozhodnutí svoj postup riadne zdôvodní a vysporiada sa tiež s námietkami strán sporu, pričom bude dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania, prezentovanými aj v priebehu odvolacieho konania. Svoj právny záver súd zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie

konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

26. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie opätovne o náhrade trov, vrátane náhrady trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

27. Odvolací súd prijal toto rozhodnutie v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).